ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 20ής Νοεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-416/01,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal Supremo (Ισπανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Sociedad Cooperativa General Agropecuaria (ACOR)

και

Administración General del Estado,

παρισταμένης της:

Ebro Puleva SA, πρώην **Azucarera Ebro Agrícolas SA,**

και

Azucareras Reunidas de Jaén SA,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 177, σ. 4), (ΕΟΚ) 193/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1982, για τη θέσπιση γενικών κανόνων για τις μεταφορές ποσοστώσεων στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 21, σ. 3), και (ΕΚ) 1260/2001 του Συμβουλίου, της

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

19ης Ιουνίου 2001, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 178, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή (εισηγητή), προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet και F. Macken, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Sociedad Cooperativa General Agropecuaria (ACOR), εκπροσωπούμενη από τον R. García-Palencia, abogado,

— η Ebro Puleva SA, πρώην Azucarera Ebro Agrícolas SA, εκπροσωπούμενη από τον F. Santos Carrascosa, abogado,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την N. Díaz Abad,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις M. Κόντου-Durande και S. Pardo Quintillán,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Sociedad Cooperativa General Agropecuaria (ACOR), εκπροσωπούμενης από τον R. García-Palencia, της Ebro Puleva SA, εκπροσωπούμενης από τον M. Araujo Boyd, abogado, της Azucareras Reunidas de Jaén SA, εκπροσωπούμενης από τον J. Pérez-Bustamante, abogado, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενη από την N. Díaz Abad, καθώς και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τις M. Κόντου-Durande και S. Pardo Quintillán, κατά τη συνεδρίαση της 26ης Φεβρουαρίου 2003,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 3ης Οκτωβρίου 2001, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Οκτωβρίου 2001, το Tribunal Supremo υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 177, σ. 4), (ΕΟΚ) 193/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1982, για τη θέσπιση γενικών κανόνων για τις μεταφορές ποσοστώσεων στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 21, σ. 3), και (ΕΚ) 1260/2001 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 2001, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 178, σ. 1).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Sociedad Cooperativa General Agropecuaria (στο εξής: ACOR) και της Administración General del Estado. Στη διαφορά της κύριας δίκης έχουν ασκήσει παρέμβαση η εταιρία Ebro Puleva SA, πρώην Azucarera Ebro Agrícolas SA, και η εταιρία Azucareras Reunidas de Jaén SA (στο εξής: ARJ).

Νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η ασκούσα επιρροή κοινοτική νομοθεσία, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, αποτελείται από τους κανονισμούς 1785/81 και 193/82.

4 Εν τω μεταξύ, ο κανονισμός (ΕΚ) 1785/81 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 2038/1999 του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 1999, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 252, σ. 1), που και ο ίδιος έχει αντικατασταθεί από τον κανονισμό 1260/2001, που ισχύει σήμερα. Ο τελευταίος έχει επίσης αντικαταστήσει τον προπαρατεθέντα κανονισμό 193/82 (βλ. άρθρο 49 του κανονισμού 1260/2001).

5 Η κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης περιλαμβάνει, κατά κύριο λόγο, ένα σύστημα ποσοστώσεων. Η κοινοτική νομοθεσία διακρίνει μεταξύ δύο τύπων ποσοστώσεων και τριών τύπων ζάχαρης. Η ζάχαρη που υπάγεται στην ποσόστωση Α αντιπροσωπεύει την κατανάλωση στην Κοινότητα, μπορεί να διατίθεται ελεύθερα στο εμπόριο εντός της κοινής αγοράς και η διάθεσή της δια-

σφαλίζεται από την τιμή παρεμβάσεως. Η ποσόστωση Β είναι η ποσότητα παραγωγής ζάχαρης που υπερβαίνει την ποσόστωση Α χωρίς όμως να υπερβαίνει μια «μέγιστη ποσόστωση» που προβλέπεται από τον κανονισμό. Η ζάχαρη που υπάγεται στην ποσόστωση Β μπορεί επίσης να διατίθεται ελεύθερα στην κοινή αγορά χωρίς όμως να διασφαλίζεται μέσω της τιμής παρεμβάσεως, ή μπορεί να εξάγεται προς τρίτες χώρες με επιστροφή κατά την εξαγωγή. Η ζάχαρη που παράγεται σε ποσότητες που υπερβαίνουν το σύνολο των ποσοστώσεων Α και Β καλείται «ζάχαρη Α» και πρέπει να εξάγεται χωρίς καμιά επιστροφή κατά την εξαγωγή.

6 Σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 1785/81 (νυν άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 2038/1999 και, στη συνέχεια, άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/2001), «[τ]α κράτη μέλη παρέχουν, υπό τους όρους του παρόντος τίτλου, μια ποσόστωση Α και μια ποσόστωση Β σε κάθε ζαχαροβιομηχανία [...] η οποία [...] έλαβε [...] βασική ποσόστωση, όπως ορίζεται [...] από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3330/70 ή τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1111/77 [...]»

7 Όσον αφορά τις μεταφορές ποσοστώσεων, η δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1785/81 ορίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν, «στα πλαίσια ιδιαίτερων κοινοτικών κανόνων και κριτηρίων, την αρμοδιότητα χορηγήσεως των ποσοστώσεων ανά ζαχαροβιομηχανία [...] καθώς επίσης και μεταγενέστερης τροποποιήσεως των ποσοστώσεων των υπαρχουσών επιχειρήσεων [...] και να μετακυλίσουν σε άλλες επιχειρήσεις τις ανακατανεμόμενες ποσότητες», και τούτο προκειμένου να «ανταποκρίνονται, κατά περίπτωση, στις ανάγκες αναδιαρθρώσεως των τομέων καλλιεργείας τεύτλων και ζαχαροκαλάμων, της παραγωγής ζάχαρης και της παραγωγής ισογλυκόζης [...]». Εξάλλου, σύμφωνα με τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του ίδιου κανονισμού «επειδή οι ποσοστώσεις παραγωγής που χορηγούνται στις επιχειρήσεις συνιστούν για τους παραγωγούς ένα μέσο εγγυήσεως των κοινοτικών τιμών και της διαθέσεως της παραγωγής τους, θα πρέπει οι μεταφορές των ποσοστώσεων να πραγματοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον όλων των ενδιαφερομένων μερών και, ιδίως, των παραγωγών τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου». Η εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2038/1999 έχει διατύπωση όμοια με αυτήν της 15ης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 1785/81. Η δέκατη όγδοη και δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1260/2001 έχουν περιεχόμενο ανάλογο προς αυτό των δύο προμνημονευθεισών αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού 1785/81.

8 Το άρθρο 25 του κανονισμού 1785/81 (νυν άρθρο 30 του κανονισμού 2038/1999 και, στη συνέχεια, άρθρο 12 του κανονισμού 1260/2001) ορίζει ότι:

«1. Τα κράτη μέλη δύνανται να πραγματοποιούν μεταφορές των ποσοστώσεων Α και Β μεταξύ επιχειρήσεων υπό τους όρους του παρόντος άρθρου και λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος κάθε ενδιαφερομένου μέρους, ιδίως δε των παραγωγών τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να μειώνουν την ποσόστωση Α και την ποσόστωση Β κάθε ζαχαροβιομηχανίας ή βιομηχανίας ισογλυκόζης εγκατεστημένων στην επικράτειά τους κατά μία συνολική ποσότητα που δεν υπερβαίνει [...] το 10 %, κατά περίπτωση, της ποσοστώσεως Α ή της ποσοστώσεως Β που ορίζεται για κάθε μία από αυτές σύμφωνα με το άρθρο 24.

[...]

3. Οι ποσότητες των ποσοστώσεων Α ή των ποσοστώσεων Β, που ανακατανέμονται, παρέχονται σαν τέτοιες από τα κράτη μέλη σε μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις που έτυχαν ή δεν έτυχαν ποσοστώσεως και είναι εγκατεστημένες στην ίδια περιφέρεια, κατά την έννοια του άρθρου 24, παράγραφος 2, όπου και οι επιχειρήσεις από τις οποίες ανακατανέμονται αυτές οι ποσότητες.

[...]»

9 Όσον αφορά, ειδικότερα, την τύχη των ποσοστώσεων σε περίπτωση συγχωνεύσεως ή μεταβιβάσεως ζαχαροβιομηχανιών, το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 193/82 (νυν σημείο ΙΙ.1, στοιχείο α', του παραρτήματος IV του κανονισμού 1260/2001) προβλέπει ότι «το κράτος μέλος χορηγεί στην επιχείρηση, που προκύπτει από τη συγχώνευση, ποσόστωση Α και ποσόστωση Β, αντιστοίχως, ίση με το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και το άθροισμα των ποσοστώσεων Β που είχαν χορηγηθεί, πριν από τη συγχώνευση, στις εν λόγω επιχειρήσεις παραγωγής ζάχαρης».

10 Όμως, σύμφωνα με την παράγραφο 2 της ίδιας διατάξεως (νυν σημείο ΙΙ.2 του παραρτήματος IV του κανονισμού 1260/2001):

«Όταν μερικοί από τους παραγωγούς τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου, οι οποίοι θίγονται άμεσα από μια από τις ενέργειες της παραγράφου 1, δηλώνουν ρητά τη θέλησή τους να παραδίδουν τα τεύτλα ή το ζαχαροκάλαμο παραγωγής τους σε μια επιχείρηση παραγωγής ζάχαρης που δεν συμμετέχει στις εν λόγω ενέργειες, το κράτος μέλος δύναται να πραγματοποιήσει τη χορήγηση σε συνάρτηση με τις ποσότητες παραγωγής που απορροφώνται από την επιχείρηση, στην οποία προτίθενται να παραδίδουν τα τεύτλα ή το ζαχαροκάλαμο που παράγουν.»

11 Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού 193/82 (νυν σημείο IV του παραρτήματος IV του κανονισμού 1260/2001):

«[...] τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει των άρθρων 2 και 3 δύνανται να ληφθούν μόνο αν:

α) λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον καθενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη,

και

β) το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θεωρεί ότι μπορούν να βελτιώσουν τη διάρθρωση των τομέων παραγωγής τεύτλων ή ζαχαροκάλαμου και παραγωγής ζάχαρης,

και

γ) αφορούν επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην ίδια περιφέρεια κατά την έννοια του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81.»

Το εθνικό δίκαιο

12 Ο ισπανικός νόμος 16/89, της 17ης Ιουλίου 1989, για την προστασία του ανταγωνισμού (BOE αριθ. 170, της 18ης Ιουλίου 1989, σ. 22747), ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο των πράξεων συγκεντρώσεως. Βάσει ακριβώς αυτού του νόμου εκδόθηκε, στις 25 Σεπτεμβρίου 1998, η προσβαλλομένη στην κύρια δίκη πράξη με την οποία το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε τη συγχώνευση μεταξύ των εταιριών Ebro Agrícolas, Compañía de Alimentación SA και Sociedad General Azucarera de España SA.

Πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και προδικαστικό ερώτημα

13 Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών που απετέλεσαν την αιτία της διαφοράς της κύριας δίκης, ο τομέας της ζαχαροβιομηχανίας στην Ισπανία περιελάμβανε τέσσερις επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων κατανεμόταν η μεγίστη ποσό-

στωση παραγωγής ζάχαρης που είχε χορηγηθεί σ' αυτό το κράτος μέλος, ήτοι 1 000 000 μετρικοί τόνοι ζάχαρης (στο εξής: μτ), εκ των οποίων 960 000 μτ για την ποσόστωση Α και 40 000 μτ για την ποσόστωση Β. Η κατανομή αυτή είχε ως εξής:

— Ebro Agrícolas, Compañía de Alimentación SA, μια από τις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, 540 786 μτ· η επιχείρηση αυτή διέθετε δέκα εργοστάσια ζάχαρης (επί 19 εγκαταστάσεων βιομηχανικής μεταποιήσεως ζάχαρης που λειτουργούσαν στην Ισπανία),

— Sociedad General Azucarera de España SA, η έτερη συγχωνευθείσα επιχείρηση, 241 688 μτ· η επιχείρηση αυτή μετρούσε πέντε εγκαταστάσεις μεταποιήσεως ζαχαροτεύτλων και ένα εργοστάσιο μεταποιήσεως ζαχαροκαλάμου,

— ACOR, 147 794 μτ· η επιχείρηση αυτή είχε δύο εργοστάσια κείμενα στη ζώνη του Βορρά,

— AJR, 69 732 μτ, εκ των οποίων 66 900 μτ για την ποσόστωση Α και 2 832 μτ για την ποσόστωση Β· η επιχείρηση αυτή διέθετε ένα μόνο εργοστάσιο κείμενο στη ζώνη του Νότου.

14 Στις 25 Σεπτεμβρίου 1998 το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε, σύμφωνα με τον προπαρατεθέντα νόμο 16/89, την πράξη συγχωνεύσεως μεταξύ των εταιριών Ebro Agrícolas, Compañía de Alimentación SA και Sociedad General Azucarera de España SA. Η συγχώνευση αυτή επέτρεψε στη νέα εταιρία Azucarera Ebro Agricolas SA (στο εξής: Ebro) να ελέγχει το 78,23 % της ισπανικής ποσοστώσεως ζάχαρης Α και Β, έναντι 14,77 % που ελεγχόταν από την ACOR και 6,97 % από την AJR. Όσον αφορά τις αγορές εγχωρίων τεύτλων Α και Β, η νέα εταιρία ήλεγχε εν προκειμένω το 75,21 %, στη ζώνη του Βορρά, όπου η ανταγωνίστριά της ACOR ήλεγχε μόλις το 24,79 %, το 88,36 % στη ζώνη του Νότου, όπου η ανταγωνίστριά της AJR ήλεγχε το 11,64 % και το 50,08 % στη ζώνη του Κέντρου, όπου η ανταγωνίστριά της AJR ήλεγχε το 49,92 %.

15 Παρ' όλ' αυτά, για λόγους προστασίας του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά ζάχαρης, η Ισπανική Κυβέρνηση ενέκρινε τη συγχώνευση αυτή υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα με την πρώτη προϋπόθεση, η Ebro «θα πρέπει να εκπονήσει σχέδιο μετατροπής όπου θα μνημονεύονται οι συγκεκριμένοι στόχοι και το χρονοδιάγραμμα αυτής. Θα πρέπει να το υποβάλει προς έγκριση, πριν από την 1η Σεπτεμβρίου 1999, στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθώς και στον Υπουργό Γεωργίας, Αλιείας και Διατροφής». Η δεύτερη από τις προϋποθέσεις αυτές προβλέπει ότι «προκειμένου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά, ο Υπουργός Γεωργίας, Αλιείας και Διατροφής ανακατανέμει, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, όποτε το κρίνει σκόπιμο και εξ επαχθούς αιτίας μέχρι 30 000 μτ της ισπανικής ποσοστώσεως παραγωγής ζάχαρης σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες στο ισπανικό έδαφος. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτή η ανακατανομή ποσοστώσεων θα γίνει σύμφωνα με τους μηχανισμούς της αγοράς, η τιμή της ποσοστώσεως που πρόκειται να μεταφερθεί και η ανακατανομή της θα καθοριστούν με πώληση σε δημόσιο πλειστηριασμό μέγιστης ποσότητας 30 000 μτ των ποσοστώσεων [...]» που έχουν χορηγηθεί στην Ebro. Σύμφωνα με την έκτη προϋπόθεση, «σε περίπτωση ανακατανομής ποσοστώσεων που θα γίνει όταν θα κριθεί σκόπιμο σύμφωνα με τη διαδικασία πωλήσεως σε δημόσιο πλειστηριασμό, η κυβέρνηση θα θεσπίσει τα μέτρα που θα κρίνει σκόπιμα προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε τυχόν αρνητική επίπτωση στους εγχώριους παραγωγούς τεύτλων [...]».

16 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώθηκαν γι' αυτή τη συμφωνία της Ισπανικής Κυβερνήσεως όσον αφορά την πράξη συγχωνεύσεως και, αφού την εξέτασαν, αποφάσισαν να κινήσουν διαδικασία λόγω παραβάσεως. Η δεύτερη μνημονευθείσα προϋπόθεση, σχετικά με τη μεταφορά ποσοστώσεων παραγωγής ζάχαρης μέσω πωλήσεως σε δημόσιο πλειστηριασμό, ήταν μία από τις πτυχές που ανέλυσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής. Όμως, δεδομένου ότι οι ισπανικές αρχές φάνηκαν διατεθειμένες να επιβεβαιώσουν εγγράφως το γεγονός ότι παραιτούνταν της προσφυγής στην πώληση σε δημόσιο πλειστηριασμό όσον αφορά την ανακατανομή των ποσοστώσεων, η διαδικασία λόγω παραβάσεως δεν προχώρησε. Όμως, καθώς δεν έλαβαν την εν λόγω επιβεβαίωση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανακοίνωσαν στις ισπανικές αρχές ότι η Επιτροπή επιφυλασσόταν του δικαιώματος να προσφύγει, χωρίς χρονικούς περιορισμούς, στη διαδικασία λόγω παραβάσεως του άρθρου 226 ΕΚ σε περίπτωση που θα αποφασιζόταν να εφαρμοστεί η δεύτερη προϋπόθεση.

17 Εν τω μεταξύ, την 1η Δεκεμβρίου 1998, η ACOR άσκησε κατά της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου της 25ης Απριλίου 1998 προσφυγή ενώπιον του Tribunal

Supremo, ισχυριζόμενη ότι η ανακατανομή των ποσοστώσεων εξ επαχθούς αιτίας και όχι δωρεάν ήταν αντίθετη προς την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης.

18 Το Tribunal Supremo διαπιστώνει, αφενός, ότι έστω και αν από την κοινοτική νομοθεσία, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 8 έως 11 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να ασκήσει την εξουσία μεταφοράς ποσοστώσεων χωρίς να επιβάλει στην επιχείρηση που είναι ο αποδέκτης να καταβάλει οικονομική αντιπαροχή υπέρ της μεταβιβάζουσας επιχειρήσεως, λόγω, ίσως, του πρωταρχικού στόχου της ρυθμίσεως της αγοράς που επιδιώκεται από το σύστημα των ποσοστώσεων, δεν προκύπτει, εν πάση περιπτώσει, κατά τρόπο πρόδηλο ότι απαγορεύεται η επιβολή μιας τέτοιας αντιπαροχής και ότι, επομένως, απαγορεύεται η πραγματοποίηση εξ επαχθούς αιτίας της μεταφοράς. Αφετέρου, το Tribunal Supremo επισημαίνει ότι, όταν ένα κράτος αποφασίζει να μην εφαρμόσει τον κανόνα του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 193/82, σε περίπτωση συγχωνεύσεως επιχειρήσεων, τούτο συμβαίνει επειδή θεωρεί ότι μια χωριστή ανακατανομή είναι αναγκαία για τη βελτίωση της διαρθρώσεως του τομέα της παραγωγής τεύτλων και αυτού της παρασκευής ζάχαρης και ότι, λόγω του ίδιου πρωταρχικού στόχου της ρυθμίσεως της αγοράς τον οποίον και επιδιώκει, μια διάταξη που προβλέπει μεταφορά εξ επαχθούς αιτίας δεν φαίνεται να μπορεί να εμποδίσει μια τέτοια ανακατανομή ή να παρεμβάλει σ' αυτήν σημαντικά εμπόδια.

19 Το εν λόγω δικαστήριο προσθέτει ότι, δεδομένου ότι οι επιβληθείσες με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 25ης Σεπτεμβρίου 1998 προϋποθέσεις δεν έχουν εισέτι πληρωθεί ή τεθεί σε εφαρμογή, η ερμηνεία που αυτό έχει ανάγκη δεν αφορά μόνο την κοινοτική νομοθεσία που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως αυτής αλλά και αυτήν που ισχύει τώρα.

20 Εν όψει των θεωρήσεων αυτών, το Tribunal Supremo αποφάσισε την αναστολή της ενώπιόν του διαδικασίας και την υποβολή στο Δικαστήριο των εξής προδικαστικών ερωτημάτων:

«Εφόσον η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένη με τη διενέργεια διοικητικού ελέγχου επί των πράξεων συγχωνεύσεως επιχειρήσεων φρονεί

ότι η ανακατανομή των ποσοστώσεων παραγωγής ζάχαρης μεταξύ των εγκατεστημένων στο έδαφός της επιχειρήσεων είναι αναγκαία για την προστασία του ανταγωνισμού:

α) Αντίκειται προς τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, και προς αυτές του κανονισμού (ΕΟΚ) 193/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1982, το να αποφασίσει η εν λόγω αρχή ότι αυτή η μεταφορά ή αυτή η ανακατανομή θα πραγματοποιηθεί εξ επαχθούς αιτίας και, ως εκ τούτου, να επιβάλει στην επιχείρηση ή τις επιχειρήσεις που είναι αποδέκτες την υποχρέωση να καταβάλουν οικονομική αντιπαροχή;

β) Παρ' όλα αυτά, έστω και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο μέρος του ερωτήματος, αντίκειται προς τις διατάξεις αυτές το να αποφασιστεί ότι η τιμή της ποσοστώσεως που πρόκειται να μεταφερθεί και η κατανομή αυτής θα γίνουν μέσω δημοσίου πλειστηριασμού; Ή αντίκειται προς τις ίδιες διατάξεις η οργάνωση παρομοίων δημοσίων πλειστηριασμών, έστω και όταν προβλέπεται ότι η πράξη ανακατανομής των ποσοστώσεων που θα γίνει σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία πλειστηριασμού θα συνοδεύεται από μέτρα που θα επιτρέπουν την αποφυγή οποιασδήποτε τυχόν αρνητικής επιπτώσεως στους εγχώριους παραγωγούς ζαχαροτεύτλων;

γ) Έχει η θέση σε ισχύ του κανονισμού (ΕΚ) 1260/2001 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 2001, με τον οποίο γίνεται παρέκκλιση από τους προγενέστερους κανονισμούς και πραγματοποιείται η κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης ως αποτέλεσμα την αλλαγή της ερμηνείας της κοινοτικής νομοθεσίας και των απαντήσεων του Δικαστηρίου;»

Απάντηση του Δικαστηρίου

Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος

21 Δεδομένου ότι η ζάχαρη αποτελεί ένα καλυπτόμενο από την κοινή οργάνωση των αγορών προϊόν, πρέπει να υπομνησθεί, κατ' αρχάς, ότι εν όψει κανονισμού σχετικού

με την κοινή οργάνωση των αγορών σε συγκεκριμένο τομέα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, κατά πάγια νομολογία, να απέχουν από κάθε μέτρο ικανό να συνιστά, εν προκειμένω, παρέκκλιση ή προσβολή (βλ. τις αποφάσεις της 16ης Ιανουαρίου 2003, C-462/01, Hammarsten, Συλλογή 2003, σ. I-781, σκέψη 28, και της 22ας Μαΐου 2003, C-355/00, Freskot AE, Συλλογή 2003, σ. I-7975, σκέψη 19, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, C-137/00, Milk Marque και National Farmers' Union, Συλλογή 2003, σ. I-5263, σκέψη 63).

22 Επομένως, επιβάλλεται να εξεταστεί το ζήτημα εάν οι διατάξεις που διέπουν την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν, όσον αφορά ποσοστώσεις ζάχαρης, μέτρα όπως τα αμφισβητούμενα ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

23 Κατά τον κρίσιμο χρόνο των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, η κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης διεπόταν από τον κανονισμό 1785/81.

24 Με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, εξουσιοδοτούνται τα κράτη μέλη να χορηγούν, υπό τους προβλεπόμενους από τον εν λόγω κανονισμό όρους, ποσόστωση Α και ποσόστωση Β σε κάθε ζαχαροβιομηχανία η οποία έχει λάβει βασική ποσόστωση.

25 Το άρθρο 25, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού επιτρέπει στα κράτη μέλη να πραγματοποιούν μεταφορές ποσοστώσεων Α και ποσοστώσεων Β μεταξύ επιχειρήσεων τηρώντας τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού και λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον εκάστου των ενδιαφερομένων μερών και, ιδίως, αυτό των παραγωγών ζαχαροτεύτλων ή ζαχαροκαλάμου.

26 Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, τα κράτη μέλη δύνανται να μειώνουν, εν προκειμένω, την ποσόστωση Α και την ποσόστωση Β κάθε ζαχαροβιομηχανίας που είναι εγκατεστημένη στο έδαφός τους κατά μια συνολική ποσότητα μη υπερβαίνουσα το 10 %, ανάλογα με την περίπτωση, της ποσοστώσεως Α ή της ποσοστώσεως Β που έχει οριστεί για κάθε μία από αυτές σύμφωνα με το άρθρο 24 του εν λόγω κανονισμού.

27 Σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 3, του κανονισμού 1785/81, οι ποσότητες ποσοστώσεων Α ή ποσοστώσεων Β που ανακατανέμονται παρέχονται ως τέτοιες από τα κράτη μέλη σε μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός τους.

28 Από τη δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι στα κράτη μέλη έχει παρασχεθεί η αρμοδιότητα για να τροποποιούν τις ποσοστώσεις των υφισταμένων επιχειρήσεων και να χορηγούν εκ νέου σε άλλες επιχειρήσεις τις ανακατανεμηθείσες ποσότητες ποσοστώσεων «προκειμένου να ανταποκρίνονται κατά περίπτωση στις ανάγκες αναδιαρθρώσεως των τομέων καλλιεργείας τεύτλων και ζαχαροκαλάμων, της παραγωγής ζάχαρης και της παραγωγής ισογλυκόζης».

29 Το άρθρο 25, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει τους γενικούς κανόνες για την τροποποίηση των ποσοστώσεων, ιδίως σε περίπτωση συγχωνεύσεως ή μεταβιβάσεως επιχειρήσεων. Τέτοιοι κανόνες θεσπίστηκαν με τον κανονισμό 193/82.

30 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του τελευταίου αυτού κανονισμού, σε περίπτωση συγχωνεύσεως ζαχαροβιομηχανιών, το κράτος μέλος χορηγεί στην επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση μια ποσόστωση Α και μια ποσόστωση Β ίσες αντιστοίχως προς το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και το άθροισμα των ποσοστώσεων Β που είχαν χορηγηθεί, πριν από τη συγχώνευση, στις συγχωνευθείσες ζαχαροβιομηχανίες.

31 Όμως, στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού διευκρινίζεται ότι, όταν μερικοί από τους παραγωγούς τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου, οι οποίοι θίγονται άμεσα από μια συγχώνευση, δηλώνουν ρητά τη θέλησή τους να παραδίδουν τα τεύτλα ή το ζαχαροκάλαμο παραγωγής τους σε ζαχαροβιομηχανία που δεν συμμετέχει στη συγχώνευση, το κράτος μέλος δύναται να πραγματοποιήσει τη χορήγηση ποσοστώσεων Α και Β στην προκύπτουσα από τη συγχώνευση επιχείρηση σε συνάρτηση με τις ποσότητες παραγωγής που απορροφώνται από την επιχείρηση στην οποία προτίθενται να παραδίδουν τα τεύτλα ή το ζαχαροκάλαμο που παράγουν.

32 Τέλος, το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού προβλέπει ότι τα κατ' αυτόν τον τρόπο λαμβανόμενα μέτρα δύνανται να εφαρμοστούν μόνον εάν λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον κάθε ενδιαφερομένου μέρους και εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τα κρίνει ως δυνάμενα να βελτιώσουν τη δομή των τομέων παραγωγής τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου και της παρασκευής ζάχαρης και εάν αυτά αφορούν τις εγκατεστημένες στο έδαφος του κράτους αυτού επιχειρήσεις.

33 Με την απόφασή του της 11ης Αυγούστου 1995, C-1/94, Cavarzere Produzioni Industriali κ.λπ. (Συλλογή 1995, σ. I-2363, σκέψη 34), το Δικαστήριο δέχθηκε ότι η εξουσία χειρισμών που έχει αναγνωριστεί στα κράτη μέλη με το άρθρο 25 του κανονισμού 1785/81 μπορεί να ασκηθεί ταυτόχρονα με τροποποίηση των ποσοστώσεων πραγματοποιούμενη, δυνάμει του άρθρου 2 του κανονισμού 193/82, κατόπιν μεταβιβάσεως επιχειρήσεων ή εργοστασίων παραγωγής, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής καθεμιάς από τις διατάξεις αυτές.

34 Η διαπίστωση αυτή ισχύει και στην περίπτωση συγχωνεύσεως επιχειρήσεων.

35 Κατά συνέπεια, από τα άρθρα 25, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1785/81 και 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 4, του κανονισμού 193/82 προκύπτει ότι επιτρέπεται σ' ένα κράτος μέλος, σε περίπτωση συγχωνεύσεως επιχειρήσεων παραγωγής ζάχαρης, να ανακατανείμουν, μεταξύ των επιχειρήσεων ζάχαρης που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός του, ένα μέρος των ποσοστώσεων της επιχειρήσεως που έχει προκύψει από τη συγχώνευση, εφόσον το μέρος αυτό δεν υπερβαίνει το όριο του 10 % της ποσοστώσεως Α και της ποσοστώσεως Β της επιχειρήσεως αυτής, ότι

λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον καθενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη και, ιδίως, αυτό των παραγωγών τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου και ότι αυτή η ανακατανομή μπορεί να συντελέσει στη δομή των τομέων της παραγωγής τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου και της παρασκευής ζάχαρης κατόπιν της πραγματοποιηθείσας συγχωνεύσεως.

36 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η δυνατότητα για την τροποποίηση της χορηγήσεως των ποσοστώσεων παραγωγής έχει εκχωρηθεί στα κράτη μέλη με το άρθρο 25 του κανονισμού 1785/81 προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες διαρθρωτικής προσαρμογής των τομέων της καλλιεργείας τεύτλων και της παραγωγής ζάχαρης και ότι, ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να κάνουν χρήση αυτής της εκχωρηθείσας αρμοδιότητας για σκοπούς διαφορετικούς αυτών που επιδιώκονται με τη διάταξη αυτή. Πάντως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι ισπανικές αρχές έχουν προβλέψει τη δυνατότητα τροποποιήσεως της χορηγήσεως των ποσοστώσεων που παρέχονται στην επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση όχι με σκοπό να πετύχουν τη διαρθρωτική προσαρμογή των τομέων της καλλιέργειας τεύτλων και της παραγωγής ζάχαρης, αλλά προκειμένου να διατηρηθεί ο ανταγωνισμός στην ισπανική αγορά ζάχαρης.

37 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι μια ανακατανομή των ποσοστώσεων που γίνεται προκειμένου να προστατευθεί ο ανταγωνισμός στην εγχώρια αγορά ζάχαρης δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι γίνεται για σκοπό διαφορετικό αυτού που επιδιώκεται από τις σχετικές με ποσοστώσεις ζάχαρης κοινοτικές διατάξεις.

38 Πράγματι, προκειμένου για μια κοινή οργάνωση όπως αυτή της ζάχαρης, όπου οι αγορές έχουν ρυθμιστεί κατά τρόπο λεπτομερειακό και όπου ο ανταγωνισμός είναι κάθε άλλο παρά έντονος, ακόμα και σε εθνικό επίπεδο, δεν μπορεί ν' αποκλειστεί το ότι μέτρα με τα οποία επιδιώκεαι η διατήρηση του ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά, όπως μια ανακατανομή των ποσοστώσεων, είναι δυνατό επίσης να συντελέσουν στη βελτίωση της δομής όχι μόνο του τομέα της παρασκευής ζάχαρης αλλά και αυτού της παραγωγής τεύτλων, εν όψει του συνδέσμου που υφίσταται μεταξύ των παραγωγών τεύτλων και των παρασκευαστών ζάχαρης στο πλαίσιο αυτής της κοινής οργανώσεως των αγορών.

39 Εν προκειμένω, είναι βεβαίως αληθές ότι οι προϋποθέσεις από τις οποίες οι ισπανικές αρχές έχουν εξαρτήσει την άδειά τους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η εκπόνηση σχεδίου αλλαγής του προσανατολισμού των βιομηχανικών δραστηριοτήτων της προκύπτουσας από τη συγχώνευση επιχειρήσεως και η ανακατανομή ενός μέρους των ποσοστώσεών της, επιβλήθηκαν με σκοπό τη διατήρηση του ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά ζάχαρης κατόπιν της συγχωνεύσεως των δύο σημαντικοτέρων παραγωγικών επιχειρήσεων στην Ισπανία. Ωστόσο, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι οι ισπανικές αρχές έκριναν συναφώς ότι «η σχετική πράξη θα μπορούσε να συντελέσει στη βελτίωση των συστημάτων παραγωγής ζάχαρης [...] εάν αυτή η συγχώνευση επέτρεπε την πραγματοποίηση συνολικής αναδιαρθρώσεως του τομέα, αλλαγής προσανατολισμού των βιομηχανικών δραστηριοτήτων των συγχωνευθεισών επιχειρήσεων και αποτελεσματική μεταφορά κερδών προς τους καταναλωτές και χρήστες».

40 Υπό τις συνθήκες αυτές, μια πράξη, όπως η προσβαλλόμενη στην κύρια δίκη, δεν μπορεί να επικριθεί λόγω του ότι έχει εξαρτήσει τη χορήγηση αδείας για μια πράξη συγχωνεύσεως ζαχαροβιομηχανιών από την ανακατανομή ενός μέρους των ποσοστώσεων της επιχειρήσεως που θα προκύψει από τη συγχώνευση, κατ' εφαρμογήν του εθνικού δικαίου περί ανταγωνισμού.

41 Πρέπει ακόμα να εξεταστεί το ζήτημα εάν μπορεί να επικριθεί μια τέτοια πράξη λόγω του ότι επιβάλλει όπως αυτή η ανακατανομή ποσοστώσεων γίνει εξ επαχθούς αιτίας, μέσω πωλήσεως σε δημόσιο πλειστηριασμό.

42 Συναφώς, όπως ορθώς επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο με τη διάταξή του περί παραπομπής, ούτε τα άρθρα 24 και 25 του κανονισμού 1785/81, που αφορούν, αντιστοίχως, τη χορήγηση και τη μεταφορά ποσοστώσεων, ούτε οι λοιπές διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού αυτού, που αφορά το καθεστώς ποσοστώσεων, ούτε, τέλος, οι διατάξεις του κανονισμού 193/82 κάνουν ρητή αναφορά στο ζήτημα εάν η ανακατανομή των ποσοστώσεων πρέπει να γίνεται εξ επαχθούς αιτίας ή δωρεάν.

43 Ωστόσο, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζουν η Ebro και η Ισπανική Κυβέρνηση, η σιγή των κοινοτικών διατάξεων επί του ζητήματος αυτού δεν σημαίνει ότι επιτρέπεται σ' ένα κράτος μέλος να επιβάλει όπως η ανακατανομή ποσοστώσεως γίνεται εξ επαχθούς αιτίας.

44 Εν όψει του λεπτομερειακού χαρακτήρα της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος των ποσοστώσεων, θα ήταν λογικό να θεωρηθεί ότι, εάν ο κοινοτικός νομοθέτης είχε την πρόθεση να επιτρέψει πώληση των ποσοστώσεων, θα είχε ρητώς ρυθμίσει το ζήτημα αυτό. Πάντως, το άρθρο 24 του κανονισμού 1785/81 ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη παρέχουν» μια ποσόστωση Α και μια ποσόστωση Β σε κάθε ζαχαροβιομηχανία και, σε περίπτωση μεταγενέστερης μεταφοράς των ποσοστώσεων αυτών, το άρθρο 25, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ομοίως ότι οι ανακατανεμηθείσες ποσότητες ποσοστώσεων Α ή ποσοστώσεων Β «παρέχονται» από τα κράτη μέλη σε μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις. Η χρήση του ρήματος «παρέχω» υποδηλώνει ότι πρόκειται για χορήγηση χωρίς οικονομική αντιπαροχή.

45 Αυτή η πρώτη διαπίστωση που προκύπτει από το γράμμα των εν λόγω διατάξεων επιβεβαιώνεται από τον σκοπό που επιδιώκεται από το σύστημα των ποσοστώσεων καθώς και από τη νομική φύση αυτών.

46 Πράγματι, από τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1785/81 προκύπτει ότι «οι ποσοστώσεις παραγωγής που χορηγούνται σε επιχειρήσεις συνιστούν για τους παραγωγούς ένα μέσο εγγυήσεως των κοινοτικών τιμών και της διαθέσεως της παραγωγής τους». Όπως το Δικαστήριο επισήμανε με την απόφασή του της 22ας Ιανουαρίου 1986, 250/84, Eridania κ.λπ. (Συλλογή 1986, σ. 117, σκέψη 19), το σύστημα των ποσοστώσεων για την παραγωγή ζάχαρης αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της κοινής οργανώσεως στον τομέα αυτό και αποσκοπεί στη συγκράτηση της

παραγωγής, πλησιάζοντάς την κατά το δυνατόν στην εγχώρια κατανάλωση, ενώ, ταυτόχρονα, προάγει την εξειδίκευση κατά περιφέρειες. Εξάλλου, τόσο η δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη όσο και το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1785/81, καθώς και το άρθρο 4 του κανονισμού 193/82, υπογραμμίζουν τη σημασία που έχει για την πραγματοποίηση μιας μεταφοράς ποσοστώσεων το να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον καθενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη και, ιδίως, αυτό των παραγωγών τεύτλων ή ζαχαροκαλάμου.

47 Εξ αυτού έπεται ότι το σύστημα των ποσοστώσεων αποτελεί ρυθμιστικό μηχανισμό της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, ο οποίος σκοπεί στη διασφάλιση της πραγματοποιήσεως στόχων γενικού συμφέροντος.

48 Αυτά τα χαρακτηριστικά του συστήματος ποσοστώσεων στον τομέα της ζάχαρης αποκλείουν το να μπορούν οι ποσοστώσεις να μεταφέρονται από τη μια επιχείρηση στην άλλη εξ επαχθούς αιτίας, σύμφωνα με τους μηχανισμούς της αγοράς.

49 Όπως ορθώς έχει υπογραμμίσει η Επιτροπή, σε μια τέτοιου είδους πώληση ποσοστώσεων, στο μέτρο που στηρίζεται σε καθαρά οικονομικού χαρακτήρα θεωρήσεις, δεν λαμβάνονται υπόψη οι γενικού συμφέροντος στόχοι που έχουν καθοριστεί από την κοινοτική νομοθεσία στον τομέα της ζάχαρης και, ως εκ τούτου, κάτι τέτοιο δεν επιτρέπει στις εθνικές αρχές να διασφαλίζουν την τήρηση των προβλεπόμενων από τις διατάξεις αυτές προϋποθέσεων.

50 Εξάλλου, μια εξ επαχθούς αιτία μεταφορά θα παρείχε στις επιχειρήσεις που αποκτούν τις ποσοστώσεις τίτλο κυριότητας επ' αυτών. Όμως, η ύπαρξη τέτοιου δικαιώματος θα επηρέαζε το περιθώριο κινήσεων που διαθέτουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την άσκηση της αρμοδιότητας που τους έχουν παράσχει, όσον αφορά το θέμα των ποσοστώσεων, οι κοινοτικές διατάξεις. Ως εκ τούτου, η ύπαρξη ενός τέτοιου τίτλου κυριότητας μπορεί να θίξει την ευκαμψία που προσιδιάζει σε ένα μέσο ρυθμίσεως της αγοράς, όπως οι ποσοστώσεις στον τομέα της ζάχαρης που είναι δυνατό να τροποποιούνται διαχρονικώς ανάλογα με την κατάσταση της αγοράς και της ανάγκες της κοινής γεωργικής πολιτικής.

51 Η διαπίστωση ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν τίτλο κυριότητας επί των ποσοστώσεων που τους χορηγούνται δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση από το γεγονός, όπως υπογραμμίζει Ebro, ότι, σε περίπτωση πωλήσεως μιας επιχειρήσεως παραγωγής ζάχαρης ή εργοστασίου ζάχαρης, οι εν λόγω επιχειρήσεις αποκτούν μεγαλύτερη αξία λόγω του γεγονότος ότι είναι συνδεδεμένες με ποσόστωση παραγωγής.

52 Πράγματι, η τιμή που καταβάλλεται σε τέτοιες περιπτώσεις αντιστοιχεί στην αξία του μεταβιβαζομένου ενεργητικού, χωρίς όμως τούτο να συνεπάγεται ότι η ποσόστωση με την οποία το ενεργητικό αυτό είναι συνδεδεμένο ανήκει στην κυριότητα της μεταβιβαζομένης επιχειρήσεως. Εφόσον τα πράγματα έχουν έτσι, θα ήταν περιττό να προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 193/82 παρέμβαση του κράτους μέλους για τη χορήγηση της αντίστοιχης ποσοστώσεως της μεταβιβαζομένης επιχειρήσεως στην αποκτώσα αυτήν επιχείρηση.

53 Η Ebro υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το εθνικό περί ανταγωνισμού δίκαιο, στο πλαίσιο του οποίου γίνεται μεταφορά ποσοστώσεων, οι πράξεις αποεπενδύσεων από τις οποίες συχνά εξαρτάται η άδεια μιας συγκεντρώσεως συνεπάγονται πάντοτε μεταφορά εξ επαχθούς αιτίας αυτού που η συγχωνευομένη οντότητα είναι υποχρεωμένη να αποστερηθεί, πράγμα που, επί πλέον, λειτουργεί υπέρ των ανταγωνιστών της.

54 Ανεξαρτήτως του ότι το επιχείρημα αυτό στηρίζεται στην εσφαλμένη άποψη ότι οι ποσοστώσεις ανήκουν στην κυριότητα της επιχειρήσεως στην οποία έχουν χορηγηθεί, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όταν παρέχεται στα κράτη μέλη η ευχέρεια να εφαρμόσουν το δικό τους δίκαιο περί ανταγωνισμού σε τομέα εμπίπτοντα σε κοινή οργάνωση των αγορών, τα εν λόγω κράτη οφείλουν να τηρούν τις αρχές και τους γενικούς κανόνες που διέπουν την κοινή γεωργική πολιτική και να απέχουν από κάθε μέτρο που θα μπορούσε να συνιστά παρέκκλιση ή να θίγει την κοινή οργάνωση

των οικείων αγορών (βλ. απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1993, C-134/92, Mörlins, Συλλογή 1993, σ. I-6017, καθώς και την παρατιθέμενη στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως νομολογία).

55 Κατά συνέπεια, η εφαρμογή του εθνικού δικαίου περί ανταγωνισμού επί μεταφοράς ποσοστώσεων ζάχαρης ουδόλως συνεπάγεται ότι η μεταφορά αυτή μπορεί να γίνει εξ επαχθούς αιτίας.

56 Η Ebro και η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζονται ακόμη ότι σε μια, κοινοτικών διαστάσεων, περίπτωση συγκεντρώσεως επιχειρήσεων παραγωγής ζάχαρης, συγκεκριμένα τη συγκέντρωση μεταξύ της επιχειρήσεως Südzucker AG (στο εξής: Südzucker) και της επιχειρήσεως Saint-Louis, η Επιτροπή επέβαλε όρους που προσιδιάζουν σε μια με εξ επαχθούς αιτίας μεταβίβαση μέσω δημοσίου πλειστηριασμού, όπως απαιτεί η Ισπανική Κυβέρνηση με την προσβαλλομένη στην κύρια δίκη πράξη.

57 Όμως, όπως έχει επισημάνει και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 77 και 78 των προτάσεών του, οι δύο επιβληθέντες από την Επιτροπή όροι αφορούσαν, ο ένας, την υποχρέωση της Südzucker να πωλήσει μερίδα συμμετοχής 68 % σε μια βελγική επιχείρηση, λαμβάνοντας μέριμνα ώστε η ποσόστωση αυτή να παραμείνει στην επιχείρηση αυτή, και ο άλλος την υποχρέωση της Südzucker να πωλήσει σε ανεξάρτητη εμπορική επιχείρηση όχι ποσόστωση αλλά ετήσια ποσότητα 90 000 μτ που είχε ήδη παραχθεί στα εργοστάσιά της.

58 Δεδομένου ότι κανένας από τους όρους αυτούς ούτε αποτελεί ούτε μπορεί να εξομοιωθεί προς μεταφορά ποσοστώσεων εξ επαχθούς αιτίας, το προβληθέν από την Ebro και από την Ισπανική Κυβέρνηση επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

59 Τέλος, κατά τις επ' ακροατηρίου αγορεύσεις, η Ebro υποστήριξε, αναφερόμενη στην απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1998, C-186/96, Demand (Συλλογή 1998, σ. I-8529, σκέψη 35), ότι, στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, το Δικαστήριο είχε δεχθεί να γίνει ανακατανομή ποσοστώσεων εξ επαχθούς αιτίας.

60 Συναφώς, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το ζήτημα εάν, παρά τις ορισμένες ομοιότητες, οι διαφορές που χαρακτηρίζουν, αφενός, το σύστημα των ποσοστώσεων στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και, αφετέρου, το αντίστοιχο σύστημα στον τομέα της ζάχαρης, επιτρέπουν να ισχύσουν άνευ ετέρου όσον αφορά τον δεύτερο οι διαπιστώσεις που έχουν γίνει στο πλαίσιο του πρώτου, πρέπει να επισημανθεί ότι, η σκέψη 35 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Demand εντάσσεται σε ιδιαίτερο πλαίσιο όπου οι συμπληρωματικές ποσότητες αναφοράς είχαν χορηγηθεί, ύστερα από την απόσυρσή τους από την αγορά έναντι καταβολής αποζημιώσεως στους παραγωγούς που είχαν εγκαταλείψει τη γαλακτοκομική παραγωγή, σε άλλους παραγωγούς, επειδή η πράξη αποσύρσεως είχε αντισταθμιστεί από μείωση μεγαλύτερη της αρχικώς προβλεφθείσας. Οι αρμόδιες διοικητικές αρχές είχαν τότε προσφέρει το υπερβάλλον στους παραγωγούς που επιθυμούσαν να αυξήσουν την ποσόστωσή τους μέσω καταβολής ποσού ίσου προς αυτό που είχε καταβληθεί ως αποζημίωση στους παραγωγούς που είχαν εγκαταλείψει τη γαλακτοκομική τους παραγωγή (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Demand, σκέψη 21).

61 Δεδομένου ότι κανένας παραλληλισμός δεν είναι δυνατός μεταξύ της καταστάσεως αυτής και της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αντλούμενο από την προπαρατεθείσα απόφαση Demand επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

62 Εν όψει των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει στο πρώτο σκέλος του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος να δοθεί η απάντηση ότι, εάν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένη με τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου των πράξεων συγχωνεύσεως επιχειρήσεων εκτιμήσει ότι είναι αναγκαία για την προστασία του ανταγωνισμού η ανακατανομή των ποσοστώσεων παραγωγής ζάχαρης μεταξύ των εγκατεστημένων στο έδαφός του επιχειρήσεων, αντίκειται προς τις διατάξεις των κανονισμών 1785/81 και 193/82 το να αποφασίσει η εν λόγω αρχή ότι αυτή η μεταφορά ή αυτή η ανακατανομή θα γίνει εξ επαχθούς αιτίας.

Επί του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος

63 Το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος υποβλήθηκε για την περίπτωση που στο πρώτο σκέλος θα διδόταν αρνητική απάντηση.

64 Κατά συνέπεια, εν όψει της απαντήσεως στο πρώτο σκέλος του υποβληθέντος ερωτήματος, δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση στο δεύτερο σκέλος.

Επί του τρίτου σκέλους του ερωτήματος

65 Από τις σκέψεις 6 έως 11 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι το περιεχόμενο των ασκουσών επιρροή διατάξεων του κανονισμού 1785/81 επαναλήφθηκε, στην πραγματικότητα, διαδοχικώς, από τις διατάξεις του κανονισμού 2038/1999 και, στη συνέχεια, από αυτές του κανονισμού 1260/2001. Ομοίως, το περιεχόμενο των ασκουσών επιρροή διατάξεων του κανονισμού 193/82 επαναλήφθηκε από τις διατάξεις του κανονισμού 1260/2001, ο οποίος και τον αντικατέστησε.

66 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει στο τρίτο σκέλος του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος να δοθεί η απάντηση ότι η θέση σε ισχύ του κανονισμού 1260/2001 δεν έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή της ερμηνείας της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ισπανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με διάταξη της 3ης Οκτωβρίου 2001, το Tribunal Supremo, αποφαίνεται:

1) Εάν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένη με τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου των πράξεων συγχωνεύσεως επιχειρήσεων εκτιμήσει ότι είναι αναγκαία για την προστασία του ανταγωνισμού η ανακατανομή των ποσοστώσεων παραγωγής ζάχαρης μεταξύ των εγκατε-

στημένων στο έδαφός του επιχειρήσεων, αντίκειται προς τις διατάξεις των κανονισμών (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, και (ΕΟΚ) 193/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1982, για τη θέσπιση γενικών κανόνων για τις μεταφορές ποσοστώσεων στον τομέα της ζάχαρης, το να αποφασίσει η εν λόγω αρχή ότι αυτή η μεταφορά ή αυτή η ανακατανομή θα γίνει εξ επαχθούς αιτίας.

2) **Η θέση σε ισχύ του κανονισμού (ΕΚ) 1260/2001 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 2001, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης, δεν έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή της ερμηνείας της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας.**

Σκουρής Gulmann Cunha Rodrigues

Puissochet Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Νοεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass Β. Σκουρής